N°. 2256.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 26 SEPTEMBER.

1854.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 25 September.

De minister van Finantiën heeft, in de zitting van Vrijdag, zijne staatsbegrooting voor het jaar 1855 bij de Tweede Kamer ingediend. De begeleidende redevoering, ons gisteren geworden, geeft een overzigt over den staat onzer finantiën. Daarbij klimt de minister op tot het jaar 1851. Dat jaar gaf een dusdanig voordeelig slot, dat het nog ontbrekende van het tekort over 1848, ten bedrage van ongeveer 4½ millioen, werd gedekt, en nog ruim 66 duizend gulden in de schatkist overbleven.

Het voordeelig slot over het dienstjaar 1852 bedraagt *f* 4,256,260.11½, waarvan tot amortisatie en aflossing van schuld beschikbaar gesteld is de som van 4 millioen.

Het batig slot van het dienstjaar 1853 kan voorloopig gesteld worden op *f* 5,550,185.55½, zoodat ongeveer de som van *f* 5,889,729.80 in de schatkist beschikbaar blijft.

De minister geeft eene korte toelichting over het batig slot van 1853.

Uit den vergelijkenden staat tusschen 1852 en 1853, die als bijlage tot de wet op de midden wordt medegedeeld, zal blijken dat 's Rijks inkomsten en middelen over het dienstjaar 1853 de raming nog al aanzienlijk hebben overtroffen. Bij de wet van 24 Dec. 1852 waren de middelen geraamd op *f* 71,685,772,39. De opbrengst overtrof de raming met *f* 3,031,203,38½. Hierdoor hebben [illegible] inkomsten en middelen in 1853 de aanzienlijke som bereikt van *f* 74,716,975,77½. De uitgaven over dat dienstjaar bedroegen *f* 69,166,827,22, gevende dus een vermoedelijk voordeelig saldo van *f* 5,550,158 55½.

De oorspronkelijke begrootingen van uitgaven voor 1853 hadden bedragen *f* 70,085,078,31½, en waren later wettelijk verhoogd met *f* 653,132,42, en dus gebragt tot *f* 70,738,210,73½. [illegible] gespaard geworden eene som van *f* 1,571,393,51½, blijvende derhalve eene werkelijke uitgave van *f* 69,166,817,22.

De minister merkt op, dat het jaar 1853 een voordeelig slot heeft gegeven zoo om de meerdere opbrengst der belastingen, als om de besparingen op de uitgaven gedaan. Hij meent dat ook het loopende jaar een batig slot zal afwerpen, niettegenstaande eenige onderdeelen der begrooting aanzienlijk zijn verhoogd. Hij zegt:

»Wanneer men in het oog houdt, dat niettegenstaande het verlies op de regten van in- en uitvoer van ruim *f* 300,000, het totaal der middelen thans de opbrengst der acht eerste maanden van 1853 met ruim eene tonne gouds overtreft, dan mag deze toestand zeer bemoedigend genoemd worden. Zulks is echter nog meer het geval indien men op de volgende bijzonderheden let:

»De opbrengst der *directe belastingen* bleef in de eerste acht maanden van dit jaar *f* 576,380,56, beneden het 2/3 der raming van het geheele jaar. Dit echter is een gewoon verschijnsel. Ook in het vorige jaar was aan het einde der acht eerste maanden de opbrengst ruim een half millioen beneden 2/3 der raming en desniettemin overtrof de totale opbrengst met *f* 249,695,62 het cijfer waarop de directe belastingen voor het loopende dienstjaar zijn geraamd.

»Het totaal der *in- en uitgaande regten en scheepvaartregten* is *f* 253,186,87 beneden de opbrengst dier middelen in een gelijk tijdverloop van het vorige jaar. Dit verschil is minder dan hetgeen de regten op den invoer van granen, tengevolge der verlaagde invoerregten der [illegible] hebben, in de eerste acht maanden van dit jaar verloren. [illegible] de meerdere opbrengst der tonnegelden van zeeschepen, [illegible] scheepvaartsregten, vuur-, ton- en bakengelden vergoedde eenigzins het verlies op de in- en uitvoerregten, en de totale opbrengst van deze middelen is tengevolge daarvan slechts *f* 69,895,50 beneden het 2/3 gedeelte van de raming van het geheele jaar. Ten opzigte van de opbrengst der accijnsen in de acht eerste maanden van dit jaar kan het volgende werden gemeld: De accijns op de suiker, den wijn, het binnenlandsch gedistilleerd, het zout, de zeep en de steenkolen bragt in de eerste acht maanden van dit jaar meer op dan in een gelijk tijdsverloop van het vorige jaar. Daarentegen bleef de opbrengst van den accijns op het buitenlandsch gedistilleerd, het geslagt, de bieren en azijnen, den turf en het gemaal beneden de opbrengst dierzelfde middelen in een gelijk tijdsverloop van het vorige jaar. Het verschil in minder over al de accijnsen bijeengenomen is *f* 96,721,75½.

»Deze mindere opbrengst over de acht eerste maanden des jaars in vergelijking met de acht eerste van het vorige, behoeft echter volstrekt de vrees niet te doen ontstaan, dat de opbrengst der accijnsen aan het einde des jaars, beneden de raming daarvan voor dit dienstjaar gemaakt, zal blijven. Vooreerst toch moet ik opmerken, dat de accijns op de suiker, die thans nog ruim *f* 100,000 beneden 2/3 der raming is, ten slotte de som in de raming der middelen daarvoor uitgetrokken, ten gevolge van de halfjarige verrekeningen met de raffinadeurs, moet bereiken, dat de accijns op het geslagt en het zout altijd de grootste opbrengst heeft in de laatste maanden des jaars, en dat die op het gemaal, hoewel beneden de opbrengst des vorigen jaars, echter het ²/₃ der raming voor dit jaar nog overtreft. Doch bovendien moet ik uwe aandacht vestigen op de volgende omstandigheid: Uit het overzigt dat u, Mijne Heeren, zal worden medegedeeld van de opbrengst der middelen over het dienstjaar 1853, zal u blijken, dat de accijnsen in hoofdsom en opcenten hebben opgebragt *f* 20,573,544.70. Dit is *f* 954,245.70½ meer dan de som daarvoor in de begrooting van het loopende dienstjaar opgenomen. Indien dus de opbrengst der accijnsen in de vier laatste maanden in dezelfde verhouding tot de vier laatste des vorigen jaars mogt blijven als die, welke in de acht eerste plaats vond, waardoor die middelen over dit dienstjaar ongeveer *f* 145,000 minder dan in het vorige zouden opbrengen, dan nog zou zulks eene totale opbrengst van accijnsen mogen doen verwachten, die de daarvan gemaakte raming met ongeveer *f* 800,000 zal overtreffen.

»Het middel van *waarborg en belasting der gouden en zilveren werken*, waarvan de opbrengst als eene niet onjuiste aanduiding van de meerdere of mindere welvaart vooral van den landbouwenden stand mag beschouwd worden, levert ook in dit opzigt aangename uitkomsten op. De opbrengst der acht eerste maanden van dit jaar overtreft die in het overeenkomstige tijdvak van het vorige met *f* 12,614.86½, en het ²/₃ der raming met *f* 32,816.70.

»Zeer belangrijk mag genoemd worden de toeneming in opbrengst der *indirecte belastingen*. De zegel-, registratie-, griffie-, hypotheek- en successie-regten hebben alle in de eerste acht maanden van dit jaar meer opgebragt dan in het overeenkomstige tijdvak des vorigen en aanzienlijk meer dan het ²/₃ der raming daarvan voor dit dienstjaar gemaakt. Die verschillende regten hadden den 1 September van dit jaar meer opgebragt dan den 1 Sept. des vorigen jaars *f* 378,588.24½, terwijl zij het ²/₃ der raming overtroffen hebben met *f* 1,103,633.84

»De *opbrengst der posterijen* doet ook eene regelmatige vermeerdering van inkomsten kennen. De acht eerste maanden van dit jaar bragten *f* 35,184,06 meer op dan de acht eerste maanden van 1853 en zij overtreffen het ²/₃ der raming met 95,727.67. De werking der postwet van 12 April 1850 mag dus voortdurend gunstig genoemd worden, en bij de herziening dier wet, welke ingevolge art. 35 nog voor het einde dezes jaars moet plaats hebben, zullen de oorzaken, welke die gunstige uitkomsten te voorschijn bragten, niet uit het oog verloren worden.

»De inkomsten der *Staatsloterij* beloven dit jaar even als het vorige, een klein excedent boven de raming.

»Die der *domeinen* mogen geschat worden stellig niet beneden de raming te zullen blijven, hetgeen men ook op goede gronden kan verwachten van de afdeeling der *verschillende ontvangsten en toevallige baten.*"

De minister gaat alsnu over met na te gaan al hetgeen sedert 1850 is besteed geworden voor schulddelging. De slotsom daarvan is, dat de minister aldus voortgaat:

»Het totaal der renten, welke tengevolge van de vermelde inkoop en aflossing van de nationale schuld voor het Rijk bespaard wordt, bedraagt *f* 1,026.668. Bovendien is voor 's Rijks schatkist, door verschillende oorzaken, in de vermelde memorie van toelichting breeder uiteengezet, nog aan renten bespaard een bedrag van *f* 61,425.46, zoodat het totaal der sedert 1850 bespaarde renten, thans het niet onbelangrijke totaal van *f* 1,088,093.46 bereikt."

Na die schets van onzen gunstigen finantiëelen toestand gaat de minister over tot de bespreking van zijne begrooting voor 1855. Die voordeelige toestand heeft de Regering er toegebragt om aan vermindering van lasten te denken. Voortdurend brengt de begrooting meer op dan de raming; aanzienlijke saldo's hebben den rentelast verminderd, en nog zijn groote sommen in de schatkist aanwezig om tot de rente-vermindering te worden besteed. Maar dewijl de buitenlandsche toestand niet volkomen geruststellend is, zoo meent de Regering voorzigtig te moeten zijn, en de vermindering van belasting te moeten beperken tot de som, sedert 1850 aan renten bespaard. Vervolgens gaat de minister voort met opening te doen van zijne inzigten:

»Zietdaar Mijne Heeren, de beweegredenen, welke geleid hebben tot de begrooting der middelen, welke u thans wordt aangeboden. Alvorens haar toe te lichten, moge een woord betreffende de begrooting der uitgaven voorafgaan.

»De begrootingen der uitgaven voor 1854 bedroegen oorspronkelijk gezamenlijk	*f* 70,703,711,39
»Zij zijn later verhoogd bij de verschillende wetten met	» 3,043,470,00
	f 73,747,181,89³

»De begrootingen van uitgaven, welke ik de eer heb hierbij, op last des Konings, aan uwe beraadslagingen te onderwerpen, bereiken gezamenlijk het cijfer van *f* 72,118,891,29⁵.

»Nadat alle begrootingen met de meeste naauwgezetheid getoetst waren aan den dubbelen eisch der behoeften van de dienst en van de meest gewenschte spaarzaamheid heeft het een punt van overweging uitgemaakt, in hoeverre gevolg zou kunnen worden gegeven aan het hier boven ontwikkelde denkbeeld, om de eersten te verminderen met een bedrag, gelijkstaande aan de sedert 1850 bespaarde renten. — Uit het wetsontwerp op de middelen, zal u blijken, dat de Regering gemeend heeft, dat daartoe thans werkelijk kan worden overgegaan. Zij vond daartoe des te meer vrijheid, daar in den laatsten tijd de opbrengst der middelen de raming niet bij uitzondering van een enkel voordeelig jaar, maar regelmatig en voortdurend heeft overtroffen, en zij dus de tijd meende geboren te zijn, dat de raming dier middelen meer nabij de werkelijke uitkomst der laatste jaren zou kunnen gebragt worden. Van dit standpunt uitgaande is die raming voor de meeste middelen hooger opgevoerd, dan in vorige jaren, doch gebleven beneden de werkelijke opbrengst in 1853, en de vermoedelijke opbrengst van dit jaar. De voorzigtigheid toch gebiedt de raming zoo te doen, dat het meer waarschijnlijk blijkt, dat zij overtroffen, dan wel dat zij niet bereikt zal worden.

»Dus handelende heeft de Regering zich afgevraagd, welke lasten het meest in aanmerking moesten komen, bij eene voorgenomen vermindering.

»Daar nu de Regering bij voorkeur eene dier belastingen wenschte te verligten, welke op de eerste levensbehoeften van alle ingezetenen, dus ook van de minvermogenden drukken, doch eene geheele afschaffing der belasting op het gemaal in dit oogenblik ondenkbaar is, vond zij de meest rationele vermindering dier belasting in de weglating der 23 opcenten op de hoofdsom en op het collektief zegel. Daardoor blijft het beginsel in zijn geheel. Zoo het in alle tijden bedenkelijk is een grooten greep te doen in het belastingstelsel van een land: in de tegenwoordige omstandigheden ware zulks niet wel te verschoonen. De Regering heeft gemeend in deze zaak den weg van bedachtzame voorzigtigheid, waar gewoonlijk weinig toejuiching aan te beurt valt, doch die voor het duurzaam belang van het land de meest gewenschte is, niet te moeten verlaten.

»Gelijktijdig met het voornemen om de 23 opcenten op de hoofdsom en het collectief zegel van den accijns op het gemaal, bij de begrooting der middelen van het volgend jaar weg te laten, werd ook het onderwerp der tonnegelden van de zeeschepen bij de Regering in overweging genomen. Het is bekend, dat herhaalde malen de Regering van verschillende kanten tot de afschaffing dier regten is aangespoord, als zijnde deze niet in overeenstemming met de milde beginselen van handel en scheepvaart, ten jare 1850 in onze wetgeving opgenomen, en waarvan de heil-

zame invloed dankbaar moet erkend worden. Ofschoon het nu wel niet gebleken is, dat thans de scheepsongelden in Nederlandsche havens tot zoo veel hooger bedrag dan elders geheven worden, mag men niet ontveinzen, dat de ligging van sommige onzer havens, bezwaren doet geboren worden, welke voor groote en diep gaande zeeschepen in eenige vreemde havens niet bestaan.

»Daarom meent de Regering voort te moeten gaan op den weg in 1850 op het stuk van handel en scheepvaart, ingeslagen, ten einde door vrijgevige bepalingen physieke en materiële belemmeringen eenigzins te vergoeden. Zij moet tevens doen opmerken, dat, zoo de scheepvaart in de eerste plaats de voordeelen der afschaffing van de tonnegelden der zeeschepen mag ondervinden, op de inlandsche voortbrengers en verbruikers de terugwerking daarvan niet achterwege kan blijven.

»Deze beschouwingen hebben er toe geleid, om u ook de afschaffing der tonnegelden voor te stellen.

»Wat nu het verlies betreft, dat 's Rijks schatkist, ten gevolge der voorgenomen maatregelen, zal lijden, zoo veroorloof ik mij hier te herinneren, dat in de Wet van 24 Dec 1853, houdende aanwijzing van de middelen ter goedmaking der uitgaven van het tegenwoordige dienstjaar, de 23 opcenten op de hoofdsom en het collectief zegel van den accijns op het gemaal, zijn geraamd op een gezamenlijk bedrag van *f* 834,900.00.

»Het tonnegeld der zeeschepen werd geraamd op *f* 400,000.00 met 13 opcenten *f* 52,000.00 hetwelk te zamen beloopt *f* 452,000.00; de afschaffing der beide inkomsten zoude dus aan 's Rijks schatkist kosten *f* 1,286,900.00.

»Doch hierbij moet niet uit het oog worden verloren dat beide middelen, aan het einde des jaars waarschijnlijk zullen blijken meer opgebragt te hebben, dan daarvoor is geraamd, hetgeen dus het verlies voor de schatkist nog grooter zou maken, daar ook de opbrengst van het formaatzegel lager moet geraamd worden, waardoor dit verlies dus nog al aanzienlijk meer zou bedragen dan de renten sedert 1850 bespaard, tot welk bedrag de voorzigtigheid gebiedt zich thans te beperken.

»Ten einde hierin te voorzien acht de Regering zich onbezwaard u voor te stellen de opcenten op het binnen- en buitenlandsch gedistilleerd met 12 te vermeerderen, en dus tot 60 op te voeren. Terwijl men aan den eenen kant de belasting drukkende op een nuttig en een der meest algemeene voedselen vermindert, zal dan tevens die op de meest verderfelijke van alle dranken eenigzins verhoogd worden. Met het oog op de raming van dit jaar zou die verhooging van opcenten, eene vermeerderde opbrengst van *f* 374,220 mogen doen verwachten, waardoor dus het verlies voor 's Rijks schatkist zich zou beperken tot *f* 912,080,00. In werkelijkheid zal dit verlies echter grooter zijn en meer dan waarschijnlijk weinig verschillen van de meer gemelde som aan renten bespaard. Bij eene opbrengst van middelen, gelijk die in 1853 plaats vond, zouden de voorgestelde maatregelen aan 's Rijks schatkist een verlies van *f* 1,003,518,30 hebben berokkend.

»Ten opzigte der overige middelen valt alleen op te merken, dat, de raming van hare opbrengst verschillen vertoont met die der laatste jaren. De meeste middelen zijn door hoogere raming nader gebragt aan de werkelijke opbrengst der laatste jaren; eenige weinige zijn lager geraamd, zoo als b. v. de regten op den in- en uitvoer, ten gevolge der wet van 1 Sept. jl. (*Stbl.* n°. 126). Het totaal der middelen is thans geraamd op *f* 72,386,595.77 en het totaal der uitgaven op *f* 72,118,891.29½, sluitende dus met een vermoedelijk voordeelig saldo van *f* 267,704.47½.

»En hiermede, Mijne Heeren! zie ik mij genaderd tot het einde der taak mij heden opgelegd. De toelichtende Staten der verschillende begrootingen zullen u eene menigte bijzonderheden doen kennen, waarop ik thans uwe aandacht niet zou kunnen vestigen zonder in wijdloopigheid te vervallen."

Buiksloot, 24 *Sept.* 1854.

Waarde Heeren!

De gelegenheid heeft mij ontbroken u, bij mijn doortocht, te komen zien; ik maak dus van het eerste vrije oogenblik na mijn te-rug-keer in het hoekjen van den haard en aan de zijde mijner *better half* gebruik, om de vraag tot u te rigten: Is Alex. von Humboldt dood — ja, of neen? Hoe 't zij — op het kongresbanket heeft een mijner vrienden van het, door ik weet niet welken weg, bij meer dan eenen hoogschatter des Duitschen natuurkenners aangekomen bericht partijgetrokken, om de vereering van dezen genie met die der nagedachtenis van den onlangs gestorven Kard. Angelo Mai te verbinden, als vertegenwoordigende te zamen twee heerlijke ordeningen van de schepping Gods: de stoffelijke natuur en de beschaving der klassieke waereld. Maar het fijne der dingen kan men in het beweeglijk Utrecht moeyelijk te weten komen. Zoo geef ik mij sints een paar etmalen ontzaglijke moeite om te vernemen, welk verband er bestaat tusschen de *economie* der hollandsche gymnaziën en de rivaliteit der hollandsche hoogescholen met de »Vlaamsche zaak", die de helft is van de nederlandsche zaak. Ik herhaal hier niet de gymnaziums-quæstie van het Kongres-zelf, maar ik heb, ook op meergemeld banket zeer wonderbare dingen bijgewoond. Doch laat ons bij 't begin beginnen, zoo als de Franschman zegt.

Met de meest mogelijke orde en volledigheid werd de gezondheid ingesteld der beide Koningen van België en Nederland, en staande, met ongedekten hoofde, gedronken, zoo ook, maar zittende, of voor de verscheidenheid, loopende, die van de provinciale, kommunale, prægidiale, kommissoriale en inferieure autoriteiten, die allen tot het mogelijk maken van het Kongres hebben medegewerkt. Men heeft ook gedronken (dat billijk was) op de gezondheid van Conscience en Van Beers. De laatste heeft den hem toegebrachten toast met even veel zedigheid als diep gevoel beandwoord; en den dichter Beets, al is zijn jongste vaers min gelukkig, kwam de hulde ten volle toe, die, naast andere *childs of song*, aan *Guy de Vlamings* menestreel door den Lierschen kunstbroeder werd toegekend. Maar niet te voorzien en minder eigenaardig scheen mij een ander incident, dat ten feestdisch plaats greep. Een begaafd jong geleerde, met der daad nog student aan de Utrechtsche Akademie, bracht met het oog op de beginselen door den voortreflijken Hoogleeraar De Vries aan de Leidsche Hoogeschool vertegenwoordigd, en voorgestaan ten nutte zoo van Vlaming als Hollander, bracht, zeg ik, een dronk aan den genoemden Hoogleeraar en aan de Akademie, waarvan hij een cieraad is, en liet, gelijk betamend was, in vergelijking met het Leidsch Atheen, de Utrechtsche Minerva eene ondergeschikte rol spelen. Maar dit nam een Utrechtsch Heer, sekretaris van het Kongres en nieuw lid van de permanente kommissie, zeer euvel op, en zeide, dat de Utrechtsche Heeren ook ongemeen knap waren, en volstrekt geen lesjens bij de Leidsche behoefden te halen. Dit klonk zeer kordaat, en was zeer vermakelijk voor de Vlaamsche broeders. Daarop nam de Hoogleeraar Van Hall met veel takt het woord, en gaf te gevoelen, dat wanneer men gastheer is, men beleefd moet zijn, en dat de Utrechtsche Heer de Leidsche Heeren in hun geheel had behooren te laten, gelijk dat geheel gekonstateerd was door den hoogergenoemden begaafden Utrechtschen spreker. Een der Heeren Kuratoren van de Utrechtsche *alma mater* zeide ook nog, in zeer deftigen, afgepasten, ik zoû haast met een plat woord zeggen, ietwat preêkmatigen stijl, dat de studentjens te Utrecht braaf moesten oppassen, en dat zij ook inderdaad blijken gaven hunne hooggeachte leermeesters gaarne in het door deze getrokken spoor te willen volgen. Deze Heer (de Kurator) sprak met ongemeen gemak en voldoening, ja, het maakte mij den indruk, of hij voortdurend zijne welgekadanseerde en wijdgedrukte volzinnen uitbracht met een spiegel voor zijn sprekend wezen, waarin hij de expressie zag en waardeerde, die zijn gelaat onder de komplaizante voordracht aannam. Een en ander zeer vermakelijk voor de Brabantsche Heeren. Onder de goede toasten mocht er een worden geteld van den wakkeren Hoogleeraar W. Vrolik, die, gedekoreerd met de Willems orde en met het Metalen kruis, den wensch uitsprak, dat er tusschen Hollanders en Belgen nooit meer metalen kruisen te behalen, noch Septemberfeesten in te stellen mochten zijn.

Opmerkelijk was het gedruisch, dat in de zaal heerschte, terwijl sommige jongere leden over zaken het woord voerden, die aan het Kongres verbonden waren; opmerkelijk de eerbiedige aandacht, waarmeê het spiegelgevecht over de Leidsche en Utrechtsche Akademiën en de gezondheden der Kuratoren en Professoren ontvangen werden.

Het schijnt mij toe, dat de Utrechtsche dames ruim zoo veel heuschheid hebben als sommige heeren te Utrecht. Want zij hebben twee lange Kongreszittingen gewacht naar eene voordracht van Conscience, die niet heeft plaats gehad. En de heeren te Utrecht hebben, onder het prezidium althands van den officieelen Voorzitter, aan het banket van het Kongres, niet eens de gezondheid gedronken noch van Prof. David, den Voorzitter te Amsterdam, Hoogleeraar der Letterkunde aan de Leuvensche Hoogeschool, noch van Dr Snellaert, na Willems het hoofd van de beweging in Vlaanderen, noch van Dr Brill, onzen uitmuntenden spraakkunstschrijver, noch van Prof. Jonckbloet, den geschiedschrijver over middenned. Dichtkunst. Deze distrakties, of verzuimenissen zijn misschien wel te wijten aan het geringe verband en organismus, dat men in de tafel had weten te brengen. In plaats van slechts enkele stoelen voor de aristokratie van het Kongres te rezerveeren, en overigens de schikking den gasten-zelven vrij te geven, waren al de plaatsen bepaald, en zoo was men door een allerzonderlingst begrip van klassifikatie er toe gekomen, bij voorbeeld, Beets, Da Costa, en Hasebroek, als drie personen van ééne kleur, naast elkaâr te zetten. Zoo had men ook een stenograaf, naast een stenograaf, en al de studenten, toch anders volkomen erkende leden van het Kongres, naast elkaâr gezet; en ook de quatertemperhouders waren bij elkander geplaatst. Daarentegen had men, tot afwisseling, Conscience den levendigen geest, die niet liever dan onder jonge, vrolijke gasten zijne rijke gaven van improvizatie uitstort, gearresteerd tusschen den ernstfesten Heer J. L. D. Nepveu, en den overigens zeer lofwaardigen Prof. van Hall, doch met wien de schrijver van *Houten Clara* weinig punten van aanraking schijnt te hebben. Naast de Bilderdijkianen Hasebroek, Da Costa, en Beets, zat de Bilderdijkiaan of -kofiel bij uitnemendheid, de geachte Heer Klinkert, en daarnaast Dr Wap, wiens plan des m[…]gens op zulke onparlementaire wijze was ter zijde gezet en beschouwd als *non avenu*. Men ziet dus, dat men, […] 't ook op eene wel een beetjen grove manier, de zwakheden van dezen en genen nog al vriendelijk wist te kittelen. Niet als een gevolg van dit kittelen, maar als een gevolg van een alleredelmoedigst besluit, werd van wege den Heer Klinkert, nadat men met moeite door den wierook van den *esprit de clocher* had kunnen heendringen om het woord te bekomen, bekend gemaakt, dat de[…] Heer, op het voetspoor van den Koning, aan het Kongres het handschrift ten geschenke bood van Bilderdijks eerste dichtproeven, de bekende *Tafereelen uit Joseph's Leven.* Waarlijk, de Heer Klinkert was te goed. Een Kongres, dat met zulke onverandwoordelijke lichtzinnigheid zich af liet maken van het geopperd gedenkteekens-ontwerp, had dit schoon geschenk niet verdiend. Het woord van Da Costa blijft alsnog in volle waarde: het Vaderland miskent zijn eersten dichter, en men moge zeggen wat men wil, het bewijs des tegendeels zal niet geleverd wezen, zoolang men meent, dat eene hulde alleen in het hart moet wonen — zich niet moet uitspreken, voor[…] niet als zij een ellendige gulden of wat van elken […] eerder vergen zoû. Maar de tijden moeten hun loop hebben. Bidden wij, dat ons de ruimte tot WACHTEN gegund worde.

Ziedaar de kroon van het Kongres. Is de kroon n[…] zoo volkomen, als men wenschen mocht — met […] tijd wordt de spruit een boom. 't Is al wel, dat slechts een jaar is noodig geweest om het anti-papismus van 1853 om te scheppen in eene veelzins recht gastvrije ontvangst, den landgenoten van pr Zeegers en pr Poirters, den »moordzwangeren" Loyolaas kinderen, te Utrecht be[…]reid.

Komen u zekere dichtregelen, die, als een naga[…] van het Kongres op het banket gelezen zijn, geschikt ter opname in dit verslag voor — zie het dan hier. (1)

Uw gants genegen

PAUWELS FOREESTIER, *Buiksloot.*

De *Univers* deelt, uit eene bron waarvoor hij insta[at], eenige stellige bijzonderheden mede omtrent den st[and] der onderhandelingen over de kerkelijke provincie [van] den Boven-Rijn:

»Wij wisten reeds, zoo schrijft hij, dat Pruissen zich het meest tegen eene goede oplossing aankant. Men herinnert zich, dat de heer von Bismark, minister plenipotentiaris van het hof van Berlijn bij den Frankforter Bond, van hof tot hof is rondgereisd, om de vijf gouvernementen van den Boven-Rijn tegen de Bisschoppen op te zetten en ze tot volharding in hunne aanslagen tegen de regten der Katholieke Kerk aan te sporen. De onregtvaardige en overstandige bemoeijingen hebben slechts tijdelijk ingang gevonden te Karlsruhe en te Wiesbaden.

Dan ook daar wist men weldra geen raad met den [...]weldigen toestand, waarin men zich geplaatst zag. M[en] zond den prins von Leiningen naar Rome met on[vol]doende instruktiën. Van daar kwam een krachtig protest afgezonden door den kardinaal-sekretaris van Staat, tegen den aanslag op den grijzen Aartsbisschop. En, tegen den schadelijken invloed van Pruissen, verscheen eene Oostenrijksche nota, in den vorm van een soort van *ultimatum* bijgestaan door de officieuse tusschenkomst van de[n] Franschen minister bij den Prins-regent.

Deze stappen bragten te weeg, dat de raadsheer Brunner naar Rome vertrok met ernstigere instruktiën, dan waarmede de prins von Leiningen voorzien was. Zij lokten eene nota uit van den H. Stoel, die de voorafgaande voorwaarden vaststelde voor dat men tot eene definitieve regeling kon overgaan. Deze voorwaarden zijn de volgende:

1°. In vrijheidstelling van den Aartsbisschop en algeheele abolitie der tegen hem ingestelde krimineele procedure. 2°. In vrijheidstelling der pastoors, priesters en leeken, gekerkerd, omdat zij de bevelen van den Aartsbisschop, voor zoo ver zij het bestuur van zijn kerken en de administratie der kerkelijke goederen betroffen, hadden uitgevoerd.

3°. De Aartsbisschop zal de vakante kerkelijke bedieningen aanvullen en het gouvernement zal niet verhinderen, dat de betrekkelijke bezoldigingen uitbetaald worden. Dezelfde regel zal gevolgd worden omtrent de geestelijken, die in den laatsten tijd door den Aartsbisschop zijn belast met het bestuur der parochiën. Later, in den loop der onderhandelingen, zullen onderzocht worden, de titels door den Badenschen Souverein aangevoerd ter gunste van het privilegie, volgens welk hij beweert het patronaat uit te oefenen over de pastorijen en andere kerkelijke bedieningen.

4°. Voorloopig zal het systeem van administratie der plaatselijke kerkelijke goederen blijven bestaan gelijk het was vóór het konflikt, dat den herderlijken brief van den Aartsbisschop, 5 Mei, in 't leven riep.

5°. Dienvolgens zal het Badensche gouvernement intrekken de ministerieële ordonnantie van den 18 April

---

(1) Dit dichtstuk volgt morgen, met het P. S. van den b[…] onzes Buiksloot'schen vriends.

en de cirkulaire van den 6 Mei jl., waardoor het systeem der administratie van de kerkelijke goederen geheel is omgekeerd.

De heer van Wechmar deelde deze preliminairen aan den Aartsbisschop mede, in een schrijven van den 10 Aug. en verklaarde hem, dat het de vaste meening van den Prins-regent was, om deze ten uitvoer te leggen, zoodra de prelaat daarvan officieele mededeeling zou hebben ontvangen van den H. Stoel.

Deze mededeeling heeft plaats gehad. En alhoewel de officieele toestand dezelfde schijnt, zoo gaat men toch eene goede oplossing te gemoet. Er is daartegen geene andere oppozitie meer dan die van eenige ongelukkiglijk hoog geplaatste slechte Katholieken. Men moet het ter eere van de twee protestantsche ministers, de heeren von Wechmar en von Rüdt zeggen, dat zij het zijn die den meesten goeden wil aan den dag leggen. De heer von Wechmar heeft ridderlijk verklaard, dat de voorwaarden van Rome billijk zijn en dat hij zijne portefeuille zou nederleggen, indien zij niet werden aangenomen. Maar de (geëxkommuniceerde) kerkelijke Opperraad stookt zich op en wil niet toegeven; 't geen niemand verwonderen zal.

Men mag hopen dat deze droevige koppigheid zal overwonnen worden. Intusschen blijven er ook nog vele andere groote bezwaren te regelen en groote ellenden te ondersteunen.

Namens de algemeene synodale kommissie van het Nederlandsch hervormd kerkgenootschap, wordt in het *Kerkelijk Weekblad* berigt, dat *verworpen* zijn de aanvragen tot vernietiging van de uitspraak van het provinciaal kerkbestuur in Noord-Holland, in zake der beroeping van Ds. Meyboom naar Amsterdam, en van de uitspraak van het provinciaal kerkbestuur in Zuid-Holland, in zake der beroeping van Ds. Zaalberg naar 's Hage.

Op de vragen betreffende, de alhier opterigtene Theologische School der Christelijk Afgescheiden, Gereformeerde Kerk, vroeger in deze Courant gedaan, kunnen wij thans officieel berigten, dat de opening dier school eenige vertraging heeft ondergaan, door de tusschen komende bedanking van den tot leeraar dier school benoemden predikant Bavinck.

De Synode door welke de oprigting dier school bepaald was, had tevens besloten dat zij niet geopend mogt worden, dan na dat vier leeraren de benoeming zouden hebben aangenomen.

In die vacature is thans door de senatoren alhier den 29 en 21 dezer vergaderd, voorzien, door de benoeming van den WelEerw. heer P. J. Oggel, thans predikant te Utrecht.

Indien nu ZEerw. die ... 21 October e. k. zal moeten verklaren, deze ... de school ... weken daarna geopend, tenzij zulks door omstandigheden van het jaargetijde mogt worden verhinderd. *(Kamper Courant.)*

's GRAVENHAGE, 24 Sept. Naar men verneemt zal Z. M. de Koning zich in de eerste dagen der volgende maand, uit deze rezidentie naar HD. nieuw aangekochte goederen bij Arnhem begeven.

Z. Exc. de heer Doblhoff, minister van Z. M. den Keizer van Oostenrijk bij het Nederl. Hof, is van zijne buitenlandsche reis in deze rezidentie teruggekeerd.

— Z. M. de Koning heeft, op het HD. aangeboden adres der Eerste Kamer het volgende geantwoord: Mijne Heeren! Ik verzoek U aan de Eerste Kamer Mijnen dank over te brengen voor haar adres van antwoord. Ik waardeer hoog haar voortdurend streven, om met de Regering de belangen en het welzijn des Vaderlands te bevorderen. Ik blijf op hare trouwe medewerking rekenen."

— In de Woensdag avond jl. gehouden zitting van den Gemeenteraad van Schiedam, is door Burg. en Weth. een voorstel gedaan tot het vinden der buitengewone kosten, veroorzaakt ten gevolge van de dezer dagen plaats gehad hebbende onrustige bewegingen en wanordelijkheden. Er is besloten, tot bestrijding dier kosten, geraamd op f 10,000, van het ten name der gemeente, op het grootboek der 2½ pCt. 's jaars rentende Nat. Werkelijke Schuld ingeschreven kapitaal, eene som van f 17.000 te gelde maken.

GRONINGEN, 23 Sept. Gisteren zijn op nieuw ... haringbuizen alhier aangekomen, als van de reeders ... stuurman P. Mos met 42000; D. Hoogenstuurman J. Rog met 23000 en P. Varkevisser, ... van der Zwan, met 15000 stuks haring.

SCHIEDAM, 23 Sept. Naar wij vernemen is aan den Burgemeester dezer stad, den heer L. Knappert, de bijzondere tevredenheid van Z. M. den Koning betuigd, wegens het door hem gehouden gedrag, bij de ongeregeldheden die plaats gehad en voor de wijze waarop hij zich ... het Plaatselijk Bestuur, van de vele en moeijelijke pligten die op hem rusten, gekweten heeft.

Aan den Majoor-kommandant der dienstdoende schutterij, den heer H. W. Roelants, is naar wij vernomen hebben, eene betuiging van gelijke strekking gerigt. *(Schied. Ct.)*

HELLEVOETSLUIS, 22 Sept. Ingevolge bekomen bevel van het ministerie van Marine, is de gezagvoerder van het Amerikaansche schip *South Caroline*, door den direkteur en kommandant der marine, andermaal verzocht geworden naar de Tien Gemeten te vertrekken, waar alles voor zijne ontvangst en de behoorlijke verpleging der zieken in gereedheid was, of om, indien hij bleef weigeren, zijne zieken over te geven, ten einde die derwaarts te brengen, waartoe een vaartuig met den officier van gezondheid Grondhout aan boord, naar het schip is gegaan. De kapitein heeft echter gemeend, zoo wel het een als het ander te moeten weigeren, waarop het schip quarantaine is verklaard, ten gevolge waarvan alle gemeenschap met den wal is verboden, en tot handhaving dier voorschriften Zr. Ms. kanonneerboot n°. 24, kommandant luit. ter zee 1e klasse Jhr. de Jonge, ter reede in de nabijheid van het schip gestationeerd. Alle gemeenschap verboden zijnde, is ook geneeskundige hulp van deze plaats niet meer mogelijk, zoodat zieken en gezonden aan hun lot zijn overgelaten en de lijken over boord zullen moeten worden geworpen. Voor den kapitein is een zeeloods verkrijgbaar gesteld, zoodat hij bij gunstigen wind met zieken en gezonden naar zee kan gaan. Of het getal zieken en overledenen vermeerderd is, kan niet met zekerheid worden opgegeven, aangezien de kommunikatie verboden is. Men zegt dat er zieken zijn bijgekomen en ook weder dooden zijn. *(Amst. Cour.)*

HOORN, 21 Sept. Heden was de hoogste marktprijs der kleine kaas f 24,50, der middelbare f 25,50 en der commissie f 25 per 50 kilos.

Aangevoerd 301 stapel, wegende nagenoeg 70,000 Ned. ℔.

HARLINGEN, 22 Sept. Gisteren is de stoomboot *Flevo* hier niet op den gewonen tijd van Amsterdam gearriveerd. Men verkeerde te dien aanzien in ongerustheid, toen ongeveer vier uren later eene schuit met eenige passagiers dier boot hier aankwam, welke het berigt medebragt, dat men niet ver van Marken lekkaadje aan den ketel had gekregen, en daarom de reis had moeten staken.

Men leest in de Tweede Editie van de *Amst. Cour.*:

VARNA, 18 Sept.: De 15,000 man reserve-troepen zijn ingescheept, om de expeditie-troepen in de Krim te gaan versterken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 Sept. Omtrent de landing van het expeditie-leger in de Krim, zijn nog geen bijzonderheden bekend geworden, waarop men eenigzins staat kan maken.

Zoo men een depêche van den *Morning Chronicle* mag gelooven hebben de Russen zich niet verzet tegen de landing der geallieerde legermagten, omdat hun leger in de Krim niet meer dan 38,000 man telt, het garnizoen van Sebastopol, dat 12,000 man bedraagt, er buiten gerekend; onder die 38,000 man zijn 8000 kavaleristen, die tusschen Eupatoria en Sebastopol zich bevinden, terwijl de overige 30,000, met 43 kanonnen de hoogten bezet houden. Hieruit blijkt genoeg dat de Russen voornemens zijn die hoogten tot het uiterste te verdedigen.

— Men heeft algemeen in het geloof verkeerd dat de Oostenrijksche troepen alleen de Donau-vorstendommen bezet zouden houden, maar uit een depêche door den *Moniteur* gepubliceerd blijkt dat eenige onderhandelingen betreffende de bezetting der vorstendommen, men overeengekomen is, dat de Fransche, Engelsche en Turksche legers, zulks te zamen met de Oostenrijksche troepen zullen doen.

Voorts heeft de Keizer van Oostenrijk, om alle misverstand voor te komen, aan den generaal von Hess last gegeven, om de bewegingen van het Turksche leger naar Galatz of Ibraila, als Omer Pacha zulks noodig zal oordeelen, geen hinderpalen in den weg te leggen.

— Het is thans zeker, dat de Russische troepen de vorstendommen ontruimd hebben, en den 16 weder over de Pruth zijn getrokken.

— In Spanje blijft de onrust in de provintien steeds aanhouden. In vele streken worden op aanstoken der demagogen grove gewelddadigheden gepleegd, hier en daar worden de machines in de fabrieken vernield.

Het *Dagblad van Madrid* geeft eenige veranderingen in de magistratuur op.

De cholera begint te Madrid te wijken, ook in de andere steden neemt zij af.

— Volgens de jongste berigten uit Amerika aangebragt, blijkt dat de kleine republieken van Zuid-Amerika, door de pogingen der revolutionairen meer en meer worden ondermijnd.

— De Fransche gezant te Madrid, de heer Turgot, heeft een der voornaamste Madridsche dagbladen, de ministeriele *Clamor Publico*, een proces aangedaan, omdat het de thans in Frankrijk bestaande orde van zaken voor »eene in de historie voorbeeldelooze dwingelandij" uitgekreten had. Doch de Madridsche jury heeft, met acht stemmen tegen een, gemeend dat er geen grond tot regtsvervolging bestond.

— Het dagblad *Europa* is heden weder verschenen.

Het behelst een allerheftigst artikel tegen de regering, omdat het niet arbeidt aan de verbetering van het welzijn des lands, en al de vruchten der jongste revolutie doet verloren gaan.

— De stad Daroca, in Aragonie, is nagenoeg geheel vernield door eene overstrooming, die door hare ongewoonheid in den geheelen omtrek de grootste ontsteltenis heeft verwekt. Tijdens het weder op den dag des ongeluks ruw was, vertoonde zich plotseling boven de stad eene hoos, die eene kolom water, ter breedte van nagenoeg 100 el, bevatte; dat water barstte uit de hoos boven de stad los, en heeft alles vernield en geinundeerd. De bewoners hadden ter naauwernood den tijd zich op de omliggende hoogten te redden.

— Men schrijft uit Marseille, dd. 18 September, dat de heer de Cuers, kapitein ter zee, de militaire loopbaan heeft verlaten om tot den geestelijken stand over te gaan. De heer de Cuers behoorde sinds lang bij de Fransche marine en had te Navarin gestreden.

ENGELAND.

LONDEN, 24 Sept. In sommige bladen leest men het volgende schrijven van Lord Dunobald.

Sir, eerst eergisteren bespeurde ik dat een onderhoud, dat naar men zegt tusschen den eersten minister en mij zou hebben plaats gehad, het onderwerp van ernstig nadenken is geworden; tot dusverre had ik het niet als pligt beschouwd eene officiele onthulling publiek te maken, daar zulk eene opgave niet onwederlegd zoude kunnen circuleren. Thans verklaar ik dat ik nimmer door Lord Aberdeen met een onderhoud of mededeeling betreffende het kommando in de Oostzee ben vereerd geworden.

Veroorloof mij echter nog een enkel woord, dat de regtvaardigheid jegens sir Charles Napier mij in den mond legt, jegens Napier, die waarschijnlijk met de ontevredenheid van de natie bedreigd wordt, omdat geen goed gevolg de operatien van verbrandbare schepen tegen steenen batterijen met gloeijende kogels gekroond heeft, hoe gemakkelijk men ook muren moge kunnen platschieten, die geen tegenstand bieden. Er bestaat slechts een middel om de tegenstanders tot beter inzigt van de zaak te brengen en dat heb ik langs vertrouwelijken weg aan de regering medegedeeld in de hoop, dat een afgekeurde, slepende, defensive oorlog, die tot desorganizatie van Europa en tot bederf van het vaderland gevoerd ... moge ophouden.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 21 Sept. Het zesde legerkorps is ... mobiliseerd en heeft bepaald bevel ontvangen, ... Italie te vertrekken.

Uit de Krim zijn geen tijdingen ontvangen.

BERLIJN, 24 Sept. Berigten uit Petersburg van 17 September melden dat het keur-regiment der garde en het korps grenadiers te paard met alle uitrusting voor een voldtocht benoodigd, op marsch is gegaan na vooraf door den Keizer te Petershof geïnspecteerd te zijn.

KEULEN, 22 Sept. Bij rescript van den minister van Eeredienst is de konservateur van het Aartsbisschoppelijk museum, de heer kapellaan Boek ... St. Alban, na zijne terugkomst van eene langdurige, wetenschappelijke navorschingsreis tot korrespondent der kommissie ter navorsching van gedenkteekenen tot de kunst behoorende, en mag die benoeming beschouwd als eene erkenning der verdiensten, welke die heer zich door zijne pogingen om de middeneeuwsche kunst weder in 't leven te roepen, verworven heeft.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 25 September.

BEVALLEN (21 Sept.): A. S. E. Uijt den Bogaard, geb. Vorstman, Z. — (22 Sept.): J. Kriek, geb. Volmary, Z. OVERLEDEN (21 Sept.): T. Mehler, 73 J. — (22 Sept.) L. M. Vogel, 25 J.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 22 Sept. Rogge. Daar ligt gedroogde voor verzending en consumtie gevraagd bleef, zijn daarvan de prijzen wederom f 5 a 8 gestegen. Men noteerde: 143/2 Ꝙ N. Archangel f 245 4/m.; 142/2, 143/2 Ꝙ dito f 245 1/m.; f 251 1/m.; Taganrog 148/2 Ꝙ dito f 254, 256 6/w., f 256 6/w. ... Riga Poolsche f 275 6/w.; 146/2 Ꝙ Archangel f 262 3/m. Ook hard gedroogde werd dien tengevolge hooger gehouden en verkocht, als volgt: 146/2, 147/2 Ꝙ Libau f 314 6/w., f 315, 318 6/w.; 145/2 Ꝙ Reval f 325 6/w.; 144/2 Ꝙ Pernau f 320 6/w.; 148/2 Ꝙ Libau f 324 6/w.

Gerst bleef op vorigen prijs met redelijken handel. De volgende verkoopen werden bekend: 129/2 Ꝙ Koersche f 256; 126/2 Ꝙ Libau f 250 6/w. en f 252 6/w., 253 3/m.; 128/2 Ꝙ dito f 255, 258 3/m.; 129/2 Ꝙ Turksche f 195, 197 6/w.

Moutwijn bleef Zaturdag a f 20 gevraagd; zoodat de markt Maandag op f 20½ en Dingsdag op f 20½ verhoogde; Woensdag waren tot dien prijs verkoopers overig, gisteren en heden kon men weder naar genoegen a f 20½ aankoopen.

Jenever f 24.75. Amst. Proof f 26.00.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		22 Sept. 4½ u. gebl.	23 Sept.		4½ u.	gebl.
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	$60\frac{9}{16}$	60½	à	$60\frac{9}{16}$	
Dito Dito	3	$72\frac{1}{8}$	72			
Dito Dito	4	$90\frac{15}{16}$	$90\frac{5}{8}$			
O. I. Leening 1844	4					
Amortis. Syndik.	3½					
Handel-Maatschappij	4½	123				
Haarlemmermeer	5					
Aand. Rijn-Spoorweg	4½					
〃 Holl. Spoorw.-M.						
Obligatiën	4½	101				
Maatschappij van Weld.	4					
Aand. Ned. Bank						
België	2½					
Dito bij *Rothschild*	2½					
Frankrijk, Obligatiën	3					
Spanje, Onbep. Stukken	1	18½	$18\frac{7}{16}$		18½	18½
Dito	3	$37\frac{7}{8}$				
Dito Binnenl. à 6/m.	3	33	33		$33\frac{1}{16}$	$33\frac{1}{16}$
Coupon-Bewijzen		$5\frac{1}{16}$				
Amortisable Schuld		$4\frac{1}{16}$	$4\frac{1}{16}$		$4\frac{1}{8}$	
Portugal, te Londen	3	$36\frac{9}{16}$	$36\frac{7}{16}$		36½	$36\frac{7}{16}$
Dito Uitgestelde						
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	$100\frac{5}{8}$	$100\frac{1}{8}$		100¼	$100\frac{1}{8}$
Dito Dito 1828 en 1829	5	100½	$100\frac{3}{8}$			
Cert. bij dito 1831 en 1833	5	85½	85¼			
Dito	4½	86¼	86¼			
Dito bij *Hope*	4	$77\frac{7}{8}$	$77\frac{5}{8}$			
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	76¾				
Dito bij id. 5de Serie	6					
Certifikaten te Hamburg	5					
Inschrijving in Assignat.	6					
Certifikaten van dito	6					
Engelsche Russen						
Polen, Certifikaten	4					
Dito Aand. met Lot. fl. 500		140¾	140¾			
Oostenrijk, Metalliek	5	69½	$68\frac{15}{16}$		69	
Dito Nieuwe 1847	2½	$35\frac{1}{8}$	$34\frac{7}{8}$		$34\frac{15}{16}$	
Dito 1851 en 1852	2½	$35\frac{1}{8}$	$34\frac{7}{8}$		$34\frac{15}{16}$	
Dito Nieuwe	5	$78\frac{1}{8}$	$77\frac{7}{8}$			
Dito 1854	5	78	$77\frac{7}{8}$		$78\frac{1}{16}$	78
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5					
Dito	4		60			
Aand. met Loting fl. 250						
Nieuwe dito 1854		*f* 241	*f* 240½			
Pruissen	4½					
Amerika, Bank-Aktiën Cert.						
Dito Orig.						
[illegible]eets, Cert. *Lam. en Bouwer*	5					
[illegible]*ken*; Leen. te Lond.	5					
[illegible] bij *Hope*	5		100			
[illegible]	5		97¾			
[illegible]	5					
[illegible]	3	23¾	$23\frac{11}{16}$			
[illegible]bepaalde		23¾	$23\frac{11}{16}$			
[illegible]	4½					
[illegible] a £ 100	2½		$16\frac{5}{8}$			
Dito Uitgestelde						
Ecuador a £ 100						
Venezuela, a £ 100	3¾	$23\frac{5}{8}$				
Dito Uitgestelde	1¼		10			
Thesaurie	5					

Bijna geheel zonder affaire was de stemming algemeen iets flaauwer.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 3 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	*f* $55\frac{15}{16}$	Livorno	2/m.	*f* 38¼
»	zigt	» $56\frac{1}{8}$	Napels	»	» 84
Bordeaux	2/m.	» 55¾	Petersburg	»	» 1.77
[illegible]	½/m.	» $55\frac{5}{8}$	Weenen	6/w.	» $29\frac{5}{8}$
Madrid	3/m.	» 240	Augsburg	»	» 35¼
Cadix	»	» 240	Frankfort	»	» 99½
Seville	»	» 237	Hamburg	2/m.	» $35\frac{5}{16}$
Bilbao	»	» 238	»	zigt	» $35\frac{3}{8}$
Lissabon	»	» 40¾	Londen	2/m.	» 11,65
Porto	»	» 40¾	»	zigt	» 11,75
Genua	2/m.	» 45¾	Rotterdam	»	$\frac{1}{8}$

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 23 Sept. Fransche 3 pc. 74.90; 4½ pc. 98.90; 3 pc. Spanje $33\frac{5}{8}$; id. 1 pc. —; Met. 5 pc. 84¾; Rom. Leen. 84¼.

LONDEN, 23 Sept. Consols $95\frac{5}{8}$; 3 pc. Spanje buitenl. 37½; 1 pc. dito $18\frac{5}{8}$; Comité-Bewijzen 5¼; Passive $4\frac{1}{8}$, 5 pc. Rusl. 99; 4½ pc. dito 87½; 4 pc. Holl. 93; 2½ pc. id. 62; 5 pc. Sardinië 87; Brazilië 101½; 4½ pc. Peru 70; Gren. uitg. 6; id. werk. 16; 3 pc. Mexiko 24¾; 4 pc. Portugal 40; Turkije 3¼; Ecuador 3¼; Wissel op Amst. 11.17¼.

WEENEN, 23 Sept. Met. 5 pc. 85½; id. 4½ pc. $73\frac{7}{8}$; Bank-Aktien —; Wissel op Londen 11.28; Amst. —; Parijs 137½; Goud 23¼; Zilver 19; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 23 Sept. 3½ pc. Pruissische Staatschuld —; [illegible] pc. Rusland 86p; 5 pc. 98¾p; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. [illegible] Parijs $78^{11}/_{12}$; Amst. 141; Ween. —; Petersburg $102\frac{5}{8}$.

HAMBURG, 23 Sept. Spanje 3 pc. $31\frac{1}{8}$; id 1 pc. $17\frac{5}{8}$; Rusl. 5 pc. 94½; 3 pc. Mexikanen $16\frac{7}{8}$; Wissel op Amst. —.—; Londen [illegible]

FRANKFORT, 23 Sept. 5 pc. Met. $71\frac{7}{8}$; 3 pc. Spanje binnenl. [illegible] 13½; Wissel op Londen 3/m. —; Amsterdam —; Parijs —; Weenen —.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN.

HELVOET, 24 Sept. J. J. Wanhaak, Curaçao, St. George d'Elmina.

UITGEZEILD:

TEXEL, 23 Sept. J. N. Mooij, Nijverheid, Batavia. - T. J. Nahmens, Oosterling, id. - J. A. C. Gerlach, Zwaluw, id. - J. W. Scheeve, Adrianus en Willem, Suriname. - J. T. Kleyn, Graaf van Limburg Stirum, Constantinopel. - F. M. Slager, Jan Hendrik, Napels. - J. J. Roosjes, Maria Beerta, Porto.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 23 Sept. in lading naar:

Keulen	F. Noll, Josephine.
〃	J. R. Wilson, Kolln n° 3.
Heilbron	B. Cuhler, Forschrit.
Dusseld. & Neus	G. Fongers, Johanna.

Rijnhoogte	ARNHEM 22 Sept	0 el	84 duim
	KEULEN 22 „	5 vt.	1 „

Advertentiën.

(242) Gevoelig voor de veelvuldige bewijzen van deelneming mij betoond, bij het overlijden mijner dierbare Echtgenoot JOANNA MARIA BRINKER, betuig ik door deze mijnen hartelijken dank.

H. A. SCHAAP, Jhz.

AMSTERDAM, 25 Sept. 1854.

MUZIEK.

Eene fraaije en tamelijk goede **PIANO**, tegen billijken prijs te bekomen, bij den Heer C. M. VAN STEEN particulier te Oudenbosch, Noord-Brabant. (234)

(240)

Te Koop of te Huur:

Een net **HEERENHUIS** met grooten **TUIN**, bevattende 6 KAMERS, alle geplafonneerd en waarvan 4 behangen, KEUKEN, KELDER, REMISE, ZOLDER enz., alleraangenaamst gelegen aan de rivier de Maas en het dorp Blerik op 20 minuten afstands van de stad Venlo, kunnende des verkiezende de helft der koopsom op het huis gevestigd blijven. Adres brieven *franco*, Postkantoor te Venlo onder Lett. A. Z. (240)

***De Pillen van Holloway** zijn een zeker werkend middel, in gevallen van gebrek aan spijsvertering, winderigheid, leverziekte, verzwakking der ingewanden enz.*

De heer J. Billing te Newton, in het graafschap Devon, verklaart in eenen brief aan den professor Holloway, gedagteekent den 4 December 1852, dat hij drie jaren lang geleden had aan gebrekkige spijsvertering en leverziekte, en dat hij van tijd tot tijd, zoo hevige pijnen in de ingewanden gevoelde, dat hij voor zijn leven begon te vreezen. De aangewende geneesmiddelen hielpen niet. Eindelijk raadde men hem aan de pillen van Holloway te gebruiken, dit deed hij, en in weinig tijd verdween alle kenteekenen van ziekte, en bevond hij zich geheel hersteld.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt: *Doosjes Pillen* à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 6.75, *f* 13.50, *f* 20,50.

Potjes Zalf à *f* 0.80, *f* 1.85, *f* 3.00, *f* 7.05, *f* 1[illegible] *f* 22.95.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekome[n] B. ADAMA, Apotheker, Heerengracht hoek Utrecht straat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij L. J. GROOTENDORST met Mej. de Wed. A. P. MILIUS te *Utrecht* hertrouw[d] en bij J. STRAATMAN, hoofd-depothouder te *'s B*[illegible] alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Eta*[blisse]*ment.*

Kostschool voor R. K. Jonge Heer[en]

te *Duizel* bij *Eindhoven.*

Men onderwijst er de Leerlingen in de Hollandsch[e] Fransche talen, (des verkiezende ook het Engelsch Hoogduitsch), de Schrijf-, Reken- en Stelkunst, de [illegible] rijks- en Geschiedkunde; verder wat tot eene goede voeding behoort, terwijl er ook alle mogelijke zorg de gezondheid en uitspanning wordt gedragen. Het [illegible] geld, onderwijs en bewasschen beloopt *f* 125 's j[aars].

Ter bekoming van nadere informatiën, wende men tot den Eerw. Heer Pastoor VAN DUIZEL, T. H. MU[illegible] of tot den directeur J. B. PANKEN. ([illegible]

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN is van de pers gekome[n] alom verkrijgbaar gesteld:

LEVEN en MARTELDOO[D]

VAN DEN GELUKZALIGEN

JOANNES DE BRITTO,

VERHAALD DOOR

P. J. KOETS, K. Pr.

Prijs *f* 0.60.

Aan de Inteekenaren op de *Leesbibliotheek voor C*[a]*telijke Huisgezinnen* is afgeleverd, het Derde De[el] getiteld:

De Hongaren of de Slag bij Merseb[urg]
Historische Novelle uit de 10e eeuw.

Men kan nog steeds op deze goedkoope en boe[illegible] Lektuur inteekenen bij den Boekhandelaar C. L. VA[N LAN]GENHUYSEN.

Bij bovengenoemden zijn steeds voorhanden [illegible]

HENRY PERCY, graaf van Northumberland. Geschiedenis der 16e Eeuw, door de vorstin van [illegible] deelen . . . .

THOMAS MOORES, door dezelfde schrijfster, [illegible]len . . . .

DE BOKKENRIJDERS in het land van [illegible]**kenberg**, door ECREVISE . . . . .

Van denzelfden schrijver is ook verkrijgbaar [illegible]

De Drossaert Clerex, eene omwerking v[illegible] Tenten in de Limburger Kempen; zedeschets [illegible] XVIIIe Eeuw. . . . .

Verwoesting van Maastricht. Historiesch[e] [illegible]reelen uit de XVIe Eeuw, door ECREVISSE, 2 deelen [illegible]

Richildis. Een Verhaal uit de Geschiedenis van [illegible]deren, in de XI eeuw, door E. COOMANS, 3 deeltjes [illegible]

En voor de veel verminderden prijs nog verkrij[gbaar]:

Verhandeling over den Bijbel, door [illegible] 1 deel in 8°, in plaats van *f* 2.40 [illegible]

De Gronden van de Godsdienst [illegible] Jesus [illegible] opgehelderd, of bewijzen van de[illegible]odsdienst [illegible] geloovigen, in vragen en ant[illegible]en voorge[steld] door MAURITIUS VERNEY, Pri[illegible] (Kerkelijk [illegible] deel gr. in 12° 352 blz. [illegible]ats van *f* 1.[illegible]

(187) In alle Boekwinkels is *gratis* verkrijgbaar, een Prospectus van een B[illegible]ek, dat zeker [illegible] diensten zal bewijzen, en tot een VRAAGBAAK en RAADGEVER kan dienen, voor [illegible] KRUIDENIERS, [illegible] HANDELAREN in TABAK, VERFWAREN enz., FABRIEKANTEN, MAKELAARS, COMM[ISSIO]NAIRS en JONGE LIEDEN, d[illegible] een dier vakken opgeleid worden, het is getiteld:

DE KOOPMANS GOUD-MIJN! Leerboek der WAREN[KE]NNIS, voor ieder Koop[man], bevattende eene zakelijke alphabetische beschr[illegible] van den [illegible], [illegible] kwaliteit, het bewaren, en het gebruik van [illegible]tikelen die [illegible] koop[illegible] voorkomen. (Compleet in 5 à 6 aflev. Prijs p[er] aflev. 65 centen.

Een alphabetisch werk waaruit men ten aanzien van alle [illegible]artikelen, ieder in het bijzonder [illegible] waar natuur of kunst ze voortbrengt, de soorten, de wijze van verkoop, pakking, enz., de merkteeken[illegible] aan echte of valsche kwaliteiten en meer andere eigenschappen of hoedanigheden kenbaar zijn; waaruit [illegible] zien waar de hoofdmarkten of de beste plaatsen om inkoopen te doen zich bevinden, alsmede hoe de [illegible] behandeld en bewaard moeten worden, wil men ze in denzelfden toestand behouden waarin ze zich be[illegible] met een woord, al de zoodanige bijzonderheden welke het nuttig, of liever noodzakelijk is, ten aanzi[en van] iedere koopwaar in het bijzonder te kennen, — ziedaar een boek waarvan het nut boven allen twijfel [illegible] ven, een boek, *dat eerlijk voorziet in eene dringende behoefte.*

Voorts zijn bij denzelfden Uitgever in korten tijd de navolgende, alle voor den Handelaar en Fabriek[ant] belangrijke Boeken verschenen, als:

De Correspondent à *f* 3.25. **De Koopman** à *f* 3.25. **Engelsche Koopmans Corre**[illegible]**dentie** à *f* 0.90. Maten, Munt- en Gewigtsboek in 7 à 8 afl. Prijs per afl. 65 cents. **Zakwoo**[rden]**boek der Nederduitsche Taal** *f* 4.00.

LEIDEN. D. NOOTHOVEN VAN [illegible]

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.